

ארוסה פרק רביעי סוטה

כו.

עין משפט
נר מצוה

מא א ב ג מיי פט"ו
מהל' יסורי ביאה
הלכה כ טו"ע אה"ע
סמ"ג ד ספ"ק טו:
ד מיי פ"א מהל' סוטה
הל' י טו"ע אה"ע ס'
קמח סעי' יג:
מב ה ו ז מיי פ"ב מהל'
סוטה הלכה ז והלכה
ז:

תוספות שאנין

דומה לשון קלסה ולשון
חשד הוא כדאמרין בנדה
דומת עירך עלתה בך וכן
מידם הוה דיימא חמותיה
מיניה: שו"ע עומדת בחזקת
כשרות. הבת עומדת
בחזקת כשרות ולטיפה
פסולה לא היישינן דרוב
בעילות אחרי הבעל
ומבעלה נתעברה: וקינא
והביא אמר רחמנא המקנא
לה ישקנה. ואי קשיא
בקינא נמי כתיב וקנא
(והביא) את אשתו
דמשמע בעלה יקנא לה
ולא אחר. הא איתרבי
מאישי איש (אשר תשטה
אשה תחת אישה) ליה:
רב איש אמר כו. מר
מפרש היקשא דאישי
לאשה ומר מפרש היקשא
דאשה לאיש ולא פליגי:
הררן עלך ארוסה

דומה. פירש ר"ח שמלעין עליה בני אדם שהיא מונה כדגרסינן
(ביבמות דף כה.) [ואמר אצ"י אמרה לי אסן] דומי דמתא
יומא ופלגא והוא (ט) עד שיאסו וימנו זה מנורות כלבנה פ"י מנורות
נשים טעויות פשתן משור כך מפרש בגמרת א"י. מה שהביא רבינו

חננאל דומי דמתא יומא ופלגא לא
הביא אלף לראיה ולשון דומה לזות
שפתים הוא ומיחו הכא לא מיירי
דדומה כה"ג דא"כ אפי' כנס יוציא
דהא פסקינן התם כפ"ב דיבמות
(דף כה.) כרבי בקלא דלא פסיק היכא
[דדומי מתא יומא ופלגא דקאמר
הואיל ומכוער הדבר תלך ואפילו
רבי יוחנן מודי הכא אס כנס ללא
יוציא:] ר"ב בעיות אחר הבעל. לא
איירי אלף בקלא דפסק דפסקינן כרב
(ביבמות כה.) דלא תלך דרוב בעילות אחר
הבעל ואע"ג דרב דלמר בסוף פרק
אלמנה דיבמות (דף טז:) הבא על
ארוסתו בזית חמיו הולד ממזר
ומוקי בגמרא דדיימא מיניה ומעלמא
ולא שדינן לה צלה לדייה דוקא
ארוס שדינן מנאי שמהלך אצל בעלה
שכנסה מודי ולשמאל ל"ש דלעולם
הולד שמוקי וכגון ליתא לדומה
גופא קמן דלישייה אצל איתא קמן
ואמרה לכשר נבעלתי נאמנת דאמרין
בפרק עשרה יוספין (קדושין דף קה.)
גזי ארוסה שעיריה אע"ג דמוקמינן
לה בפרק אלמנה לכ"ג (ביבמות טז:)
כגון דדיימא מעלמא מנאי שמוקי
דלמר שמואל דזוקי שבדוקין את אמו
ואומרת לכשר נבעלתי דלמר רב
יהודה אמר שמואל הלכה כרבן
גמליאל דלמר היא נאמנת דאפילו
כרוב פסולין אללה הוא הדין האי
דקאמר הכא אל ישא דת דומה
כגון דליתא לדומה קמן דנישייה
אצל איכא למתמה לנישנא בתרא
דלמר בפרק אלמנה דבא עליה
דכ"ע לא פליגי דמתר דדייה שדינן
והא הכא דבעלה קצוע אללה כל שעה
לא שדי ליה שמואל בתריה דבעל
מתר ארוס לא כל שכן ואפי' אס
מתלא וומר דשאני התם דדיינין

בכרוב דבא עליה ארוס אצל גזי בעל לא ידיינין ביאה
ודאית דבא עליה מ"מ לרבא תקשה דלמר אפי' בארוסה שעיריה
אמר מסתברא דלא דיימא מיניה דבא קאמר רב הולד ממזר
ושמואל אמר הולד שמוקי אצל דיימא מיניה דמתר דדייה שדינן
ליה ואפי' לרב וכ"ש שמואל והא הכא אע"ג דאית לה בעל
א"י אשה מתעברת א"א סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קצעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קצעה ווסת לך היכא דקצעה ווסת אלף מילתא דפסיקא
נקט מינה לרבי והא אמרי' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דלתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלף מ' יומא אמר האי צנדוטה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמיעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: איש איש לרבנות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלף לאוסרה
לבעל ולבעל ע"י קניו זה אצל משום לפוסלה מכתובתה לא לרין קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלף אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף קי.) מנאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלף תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת לריכה התראה להפקיד כתובתה: רב איש אמר
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הבהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מוהעמיד וגינת רב דכתיב
והעמיד ויערין אלף ממעט אלף גוסס כפ"ק דערין (דף טז.) וכן העמדה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השוטים (חולין ז') שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגזי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלף בעמדה * ותירך מרדכי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמדה: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי צעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתירא הוא דמשמע אי לא דהו יתירא דלא צעינן קרא דכתיב צלמא דרב שש דממעט סומא מעיני איכא
למימר קרא יתירא דהוה מנאי וועלם מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

דומה. נטענת ונדברת כפי כל על ניאופיה. דומה לשון קלסה ודיבור
כדאמרין צנדה (דף טו.) דומת עירך עלתה בין והואו לאו חשד הוא
אלף דיבור יתר שהיו מדברים זה על חציבותה של בעלה ואף
קלסה לשון דיבור יתר הוא לפיכך הוא נהפך לשון צנח ולשון גנאי

דומה ואל ישא בת דומה שזו באה מטיפה
כשרה וזו באה מטיפה פסולה ור' יוחנן אמר
ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה שזו
עומדת בחזקת כשרות וזו אינה עומדת
בחזקת כשרות מיתבי נושא אדם דומה
אמר רבא ותסברא נושא לכתחלה אלא אם
נשא תני נמי בת דומה * והלכתא ישא
אדם בת דומה ואל ישא דומה דתני רב
החליפא בר מערבא קמיה דר' אבהו * אשה
מונה בניה כשרין רוב בעילות אחר הבעל
בעי רב עמרם היתה פרוצה ביותר מהו
אליבא דמ"ד * אין אשה מתעברת אלא
סמוך לווסתה לא תיבעי לך דלא ידע בה
ולא מנטר לה כי תיבעי לך אליבא דמ"ד
אין אשה מתעברת אלא סמוך לטבילתה
מאי כיון דידע בה נטורי מנטר לה או
דלמא זיבון דפרוצה ביותר לא תיקו: ואלו
שב"ד כו': ת"ר איש מה ת"ל איש איש
לרבנות דאשת הרש ואשת שוטה ואשת
שעמום ושהלך בעלה למדינת הים ושהיה
חבוש בבית האסורין שב"ד מקנין להן
לפוסלן מכתובתן יכול אף להשקותן ת"ל
* והביא האיש את אשתו ר' יוסי אומר אף
להשקותה ולכשיצא בעלה מבית האסורין
ישקנה במאי קא מיפלגי רבנן סברי בעינין
וקינא והביא ור' יוסי סבר לא בעינין וקינא
והביא ת"ר * אשר תשטה אשה תחת
אישה ת"ה להקיש איש לאשה ואשה לאיש
למאי הלכתא אמר רב ששת כשם ישאם
הוא סומא לא היה משקה דכתיב
* ונעלם מעיני אישה כך היא אם היתה
סומא לא היתה שותה רב אשי אמר וכשם
שחיגרת וגידמת לא היתה שותה דכתיב
והעמיד

דומה. לשון קלסה ולשון
חשד הוא כדאמרין בנדה
דומת עירך עלתה בך וכן
מידם הוה דיימא חמותיה
מיניה: שו"ע עומדת בחזקת
כשרות. הבת עומדת
בחזקת כשרות ולטיפה
פסולה לא היישינן דרוב
בעילות אחרי הבעל
ומבעלה נתעברה: וקינא
והביא אמר רחמנא המקנא
לה ישקנה. ואי קשיא
בקינא נמי כתיב וקנא
(והביא) את אשתו
דמשמע בעלה יקנא לה
ולא אחר. הא איתרבי
מאישי איש (אשר תשטה
אשה תחת אישה) ליה:
רב איש אמר כו. מר
מפרש היקשא דאישי
לאשה ומר מפרש היקשא
דאשה לאיש ולא פליגי:
הררן עלך ארוסה

אשר קצעה אשה סתם אישה. קרא יתירא הוא לדרשה בסוף
הפרשה זאת תורת הקנאות וגו': **לפיקש איש לאשה.** כדמפרש
ואזיל למאי הלכתא: **רב אשי אמר כו.** מר מפרש היקשא
דאיש לאשה ומר מפרש היקשא דאשה לאיש ולא פליגי:
והעמיד

קצוע והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה צדידיה כ"ש התם: **אליבא דמ"ד** אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קצעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קצעה ווסת לך היכא דקצעה ווסת אלף מילתא דפסיקא
נקט מינה לרבי והא אמרי' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דלתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלף מ' יומא אמר האי צנדוטה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמיעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: איש איש לרבנות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלף לאוסרה
לבעל ולבעל ע"י קניו זה אצל משום לפוסלה מכתובתה לא לרין קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלף אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף קי.) מנאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלף תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת לריכה התראה להפקיד כתובתה: **רב איש אמר**
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הבהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מוהעמיד וגינת רב דכתיב
והעמיד ויערין אלף ממעט אלף גוסס כפ"ק דערין (דף טז.) וכן העמדה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השוטים (חולין ז') שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגזי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלף בעמדה * ותירך מרדכי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמדה: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי צעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא
צריה דרב חסדא לרב אשי ומי לא צעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דצעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתירא הוא דמשמע אי לא דהו יתירא דלא צעינן קרא דכתיב צלמא דרב שש דממעט סומא מעיני איכא
למימר קרא יתירא דהוה מנאי וועלם מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

(א) ומספיקה יבמות פ"י ב',
(ב) נדה לא: (ג) ולעיל כד',
(ד) ולעיל כד': (ה) ומוקל'
(כג) (א) רש"ל מ"ו, (א) ונמנדר
(ה) (א) ע"י לעיל ו':
(ט) דלחיי בקלא דפסיק
דפסקין כרב דלא תלך
הס"ד ותח"כ מה"ד דרוב
בעילות אחר הבעל ואע"ג
דרב כו. רש"ל (א) [ביבמות
ק"ג.] (א) ועיין היטב חס'
ערכין ז. ד"ה ולא אוראי'.

תורה אור השלם

1. והביא האיש את
אשתו אל הבתן והביא
את קרבנה עליה צעירת
האיפה קמח שערים לא
יצק עליה שוקן ולא יזן
עליה לבנה פי מנחת
קמחא הוא מנחת זביון
מקרת עין:
במדבר ה טו
2. זאת תורת הקנאת
אשר תשטה אשה תחת
אישה ונתקאה:
במדבר ה כט
3. ושקב איש אתה
שבבת ורע ונעלם מעיני
אישה ונתקרה והיא
נטמאה ורע אין בה והוא
לא נתקשה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומסכנא
וכי' אמת אלא דמי
שאינו:

גיליון הש"ס

תוס' ד"ה אליבא דמ"ד
ובי' ונראה דמ"ד וכו'. ע"י
נדה דף י' ע"ב מ"ה
דו"ק: ד"ה רב אשי אמר
ובי' ותירך מרדכי רחמנא
בן חרש וי"ל כפ"ל וכו'
בתיב פ"א דערין מ"א:

מוסף רש"י

דומה. לשון לענן (נדה
טו.) ואשת שעמום.
לקוי בתמיון לב (לעיל
כה.)
הררן עלך ארוסה